

bevise adskillige af dem, der staa paa modsat Side, og som have været Modstandere af de Krav, Mindretallet stiller, at de ere beretigede og gavnlige. Gennemføre vi en Reform paa denne og paa andre Loves Omraade efter de her udtalte Principper, haaber jeg, det vil gaa, som der stod i Slutningen af en af mine Stolebøger fra Flensborg Realstole: „Hvis det sker, kan Danmark med rolig og frejdig Fortrøstning se sin Fremtid i Møde“. Jeg tror, at hvis det Princip bliver anvendt i Lovgivningen, at man kan taale at høre modsatte Anskuelser og, naar det kommer til Afgørelsen, viser sig villig til at høre sig saaledes, at man, om end med smaa Skridt, naar fremad, hvis man kan naa dette, tror jeg, det vilde være heldigt for vort lille Samfund. Men skulde nu Haabet glippe, skulde det vise sig, at Reaktionen fejrer — og jeg vil ikke her uden videre henregne Regeringen til Reaktionen, jeg vil allermindst gøre det, fordi denne Regering i Modsætning til tidligere har erklæret at ville optræde loyalt paa Finansernes Omraade —, men jeg siger: skulde Reaktionen fejre, skulde de Kræfter, der principielt forsvare Særinteresserne mod Samfundsinteresserne, fejre til Trods for alle vore Indrømmelser, til Trods for det mest loyale og hensynsfulde Optræden fra vor Side, saa bør vi derfor ikke opgive Haabet. Saa skulle vi saa langt fra miste Humøret og Kuragen, at i det mindste jeg for mit Vedkommende vil raabe saa højt og lydelig som muligt ud over Landet til det friskindede danske Demokrati Børnsøns smukke Ord:

„Løft dit Hoved og sjung det ud,
Aldrig kue de Våarens Stud.

Hvor der er gærende Kræfter,
Spirer det Mæret efter.“

Fremtiden, mine Herrer! — læg Mærke dertil — tilhører ikke Reaktionen her i Landet, Fremtiden tilhører det danske Demokrati!

Leth-Gæspen: Inden jeg gaar over til at tale om det, hvorfor jeg egentlig har forlangt Ordet, vil jeg, da der, saa vidt jeg har lagt Mærke til, ikke endnu er fremkommet nogen Beklagelse i den Retning, ikke undlade at udtale en Beklagelse over, at der i en saa stor, omfattende og vigtig Sag som den, der her foreligger, kun har været levnet Medlemmerne en saa forholdsvis kort Tid, som det er, til at sætte sig ind i den. Ganste vist have vi umiddelbart efter Forelæggelsen haft en Suleferie, men de allerfleste Medlemmer have sikkert hverken haft Tid eller Lyst til at benytte hele Suletiden, hvad der

vilde have været nødvendigt, til at studere en saa tør Lecture, som Toldkommissionens Betænkning er og maa være. Toldkommissionen har jo været ret højtidelig, kan jeg næsten sige, eller hemmelighedsfuld over for os alle, det har ikke været muligt at saa et Mul at vide om, hvad der er passeret derinde, før Betænkningen laa paa Tingets Bord. Dog har denne Hemmelighedsfuldhed ikke været større, end at forskellige mere begunstigede Medborgere have faaet Lov til at ligge saaledes bag Kulisjerne, at de endog saa have haft en særdisgfreden Kritik af Toldkommissionens Betænkning, før denne Betænkning udkom. Under saadanne Omstændigheder antager jeg, at ærede Medlemmer paa Forhaand ville holde mig noget til gode for den korte Tid, jeg har haft til at sætte mig ind i Sagen, medens de Herrer i Kommissionen have haft et Par Uar til at lave Betænkningen sammen. Jeg agter ikke ganste at følge det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe), som blot roste Kommissionen, men agter ogsaa at kritisere noget af det, der er fremkommet fra den. Derimod skal jeg af Hensyn til Tiden ikke komme ind paa, hvad andre Talere have sagt — det kan blive lang Tid nok endda, jeg maa lægge Beslag paa, thi jeg kan lige saa lidt som den sidste ærede Taler paa Forhaand lobe at tale ganste kort. Det er for Resten ikke saa meget af, hvad der er kommet frem her, som der kunde være Anledning til at komme ind paa; det forekommer mig nemlig, at Diskussionen har bevæget sig noget højt oppe, saa at det ikke var saa ganste let at saa fat paa, hvad der kom frem. Den sidste ærede Taler sagde jo, at han vilde holde en Fests-tale, og jeg skal ikke nægte, at det lykkedes ham ganste vist i høj Grad. Jeg er vis paa, at ærede Medlemmer ere blevne meget klogere paa Toldsagen af den Tale. Jeg for mit Vedkommende sad i en saa løftet Stemning, at jeg til sine Tider ventede, at han vilde slutte med en Staal og et Hurra. Det blev nu ikke til noget, men jeg beklager, at der ikke var en større Forsamling, som kunde have nydt godt af den mageløse Tale.

Jeg ønsker i Korthed at nævne, hvilken Hovedfordring jeg vil stille til en Toldlov fra et Landbrugsstandpunkt, og dette Standpunkt berettiger mig maaste noget til at tage Ordet saa tidlig, thi det forekommer mig, at Landbruget kun har været lidt repræsenteret baade i Kommissionen og blandt de foregaaende Talere; Kommissionens Mindretal, som jeg nærmest havde ventet skulde være mine Meningsfæller, er jo sammensat af 2 Redaktører, 3 Skolelærere og 2 Landmænd, saa at man, hvis det drejede sig om at saa